

15. 11. 2023

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Mateřská dovolená ve sportu

Aegis Law hostila na konci října mezinárodní konferenci o ženském fotbale s názvem Women on the Pitch. V rámci jednoho z diskusních panelů, kterých se zúčastnili zástupci mezinárodních i národních sportovních federací, sportovní právníci a zástupci fotbalových klubů se mimo jiné řešila také pracovněprávní problematika a s tím spojená otázka mateřské dovolené ve fotbale. Jak je mateřská ve světě sportu upravená a jak moc se liší od běžné pracovněprávní úpravy?

Popularita ženského sportu v posledních letech roste a kariéra profesionální sportovkyně už proto není ničím neobvyklým. Stejně jako v ostatních oborech však ženy v souvislosti se svojí profesní cestou naráží na otázku mateřství. Vzhledem k již zmíněnému rozvoji a také k tomu, že pracovněprávní vztahy ve světě sportu jsou specifické, na to samozřejmě sportovní asociace musely reagovat a začít si vytvářet svá „*vlastní pravidla*“.

Právě tak reagovala například mezinárodní fotbalová federace FIFA, která na začátku roku 2021 implementovala do svých pravidel FIFA Regulations on Status and Transfer of Players („**FIFA RSTP**“) několik pravidel^[1], která by měla hráčkám po celém světě zajistit minimální standard co se týče období těhotenství a mateřské dovolené. Dodržení tohoto minimálního standardu by pak měla – z pozice členů FIFA – zajistit každá národní fotbalová federace, když vlastní úpravu si mohou nastavit i přísněji, pokud by taková pravidla byla pro hráčku příznivější.

FIFA při tvorbě pravidel vycházela z doporučení Mezinárodní organizace práce a obsahu Úmluvy o ochraně mateřství z roku 2000. Mateřskou dovolenou tak definuje jako 14 týdnů placeného volna, z toho minimálně 8 týdnů po narození dítěte.

Během těhotenství si pak hráčka může sama vybrat, zda bude pokračovat v soutěži, pokud není její těhotenství ze strany lékaře vyhodnoceno jako rizikové. Pokud si naopak hráčka nepřeje v soutěži po dobu těhotenství pokračovat, má klub povinnost jí nabídnout alternativní formu poskytování služeb – ať už ve formě administrativní podpory, asistence trenérskému týmu apod. Klub dále nesmí podmínit platnost smlouvy těhotenstvím hráčky ani výkonem mateřských práv a ukončení smlouvy ze strany klubu z důvodu těhotenství hráčky je postiženo vysokými finančními sankcemi ze strany FIFA. Co se týče finanční odměny hráček na mateřské dovolené, musí se rovnat nejméně 2/3 sjednané odměny po dobu trvání smlouvy, a to v případě, kdy pro hráčku nevyplývají příznivější podmínky z vnitrostátního pracovního práva či z kolektivní smlouvy. Jako zajímavost lze uvést také to, že mimo výše uvedené má klub také povinnost zajistit hráčkám vhodné prostředí po porodu, včetně zajištění odpovídajících prostor při kojení v rámci poskytování sportovních služeb klubu.

Fotbalová asociace České republiky („**FAČR**“) promítla výše uvedená pravidla do § 3 odst. 9 a § 22a a §22b Přestupního řádu FAČR^[2]. V případě České republiky je však v souvislosti s hráčskými smlouvami potřeba vzít také v úvahu, že hráčky nejsou ve vztahu ke klubu v zaměstnaneckém poměru a nelze na ně tak prakticky pracovněprávní předpisy aplikovat (případně příznivější vnitrostátní úpravy, na kterou FIFA ve svých pravidlech odkazuje, se tak hráčka v České republice nedovolá). Minimální standard zakotvený v předpisech FAČR tak představuje alespoň nějakou formu ochrany, na kterou se hráčky mohou v případě těhotenství a mateřství odkázat.

Výše popsaná pravidla už se dokonce dočkala i své aplikace v praxi, když na začátku letošního roku

vydala FIFA přelomové rozhodnutí, v rámci kterého přiznala hráčce náhradu odměn v plně požadované výši 82.000 EUR. Účastníky tohoto řízení byly islandská hráčka Sara Björk Gunnarsdóttir a francouzský klub Lyon, který po odcestování hráčky zpět na Island přestal hradit dohodnutou odměnu a s hráčkou přestal komunikovat. Argumentace klubu pro absenci plnění byla postavená na vnitrostátní francouzské úpravě, která hráčkám nezajišťuje stejnou míru ochrany, jako právě pravidla FIFA. S tímto odůvodněním však klub neuspěl, když FIFA v odůvodnění svého rozhodnutí upozornila na kogentnost vlastních pravidel a zároveň na povinnost klubu se o hráčku „starat“ a to nejen z pozice jejího zaměstnavatele, ale i po obyčejné „lidské“ stránce.

Když odhlédneme od fotbalu k jiným sportům, konkrétně do americké Women's National Basketball Association („**WNBA**“), tak v té je problematika mateřské dovolené upravena v rámci kolektivní smlouvy, která byla s tamní hráčskou asociací vyjednána v roce 2020. Dle obsahu této kolektivní smlouvy tak mají hráčky poprvé v historii nejlepší americké basketbalové soutěže nárok na úhradu plné smluvní odměny, zároveň na jednorázový příspěvek ve výši 5.000 USD a také na poskytnutí bydlení ve formě bytu se dvěma ložnicemi. Situace při vyjednávání kolektivní smlouvy byla přitom taková, že odměna hráček v těhotenství či na mateřské dovolené nedosahovala ani poloviny původně sjednané částky. Aktuálně nastavené podmínky jsou tak velkým úspěchem kolektivní snahy o změnu, avšak je také důležité zmínit, že ve Spojených státech je maximální doba mateřské dovolené nastavena na 12 týdnů, a tak jsme často svědky toho, že se hráčky vrací do zápasů a na hřiště pouhé dva měsíce po porodu.

Z výše uvedeného vyplývá, že úprava mateřské dovolené v rámci sportu je opravdu specifická a poměrně se liší od úpravy tradiční - vnitrostátní. Ačkoliv tedy FIFA stanovuje, že v případě příznivější národní úpravy se lze odkazovat na podmínky v ní uvedené, už samotné působení ve sportu - pokud vezmeme v úvahu, že hráčské smlouvy bývají uzavírání v horizontu jednotek let, neumožňuje hráčkám z logiky věci to, aby mateřskou a rodičovskou dovolenou čerpaly například po dobu tří let, jak je tomu u nás běžné. Zavedená úprava na sportovní úrovni je tak poměrně velkým vítězstvím, protože ve valné většině případů to budou právě sportovní pravidla, na která se budou sportovkyně v rámci případných sporů odkazovat, když případ Sary Björk je toho důkazem.

JUDr. Bára Straková, LL.M.
Advokátní koncipient

AegisLaw

Aegis Law, advokátní kancelář, s.r.o.

Jungmannova 26/15
110 00 Praha 1

Tel: +420 777 577 562

[1] Článek 18quarter FIFA RSTP.

[2] § 3 odst. 9, §22a a §22b Přestupní řád Fotbalové asociace České republiky

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)